

være bundet noget derved. Jeg kan godt forstaa, at det for adskillige ærede Medlemmer vil være lidt ubehageligt umiddelbart foran Valgene at komme ind paa et saadant Spørgsmaal. Der er forskellige ærede Medlemmer, som have udtalt sig meget kraftigt mod at optage Statslaan, endog af de ærede Medlemmer, der ellers pleje at være de i- rigtige til at deltage i den moderne Politif. Jeg kan godt forstaa, at de ærede Medlemmer, der vente, at de skulle ud paa Valgtribunerne maaske allerede i April — det har man jo sagt — ikke gerne vilde have det fastet det op imod sig, at de have været med til at give denne Regering et Fæstningslaan — saaledes, som Agitationen naturligt vil sige. Men ikke desto mindre tror jeg, at det er rigtigt at tage Sagen saaledes, som den faktisk ligger for. Og Sagen ligger jo faktisk saaledes for, at vi i Statskassen kun have grumme lidt tilbage af den Rigdom, vi havde for nogle Aar siden. Og jeg tror endvidere, at det forholder sig saaledes, at skulde vi i større Omfang til at arbejde paa Landets produktive Udvikling ved Jærnbaner og andet, slippe vi ikke for at staffe Penge paa ny paa en eller anden Maade, og saa tror jeg, at det er heldigst, at vi ere ærlige og sige til Befolkningen, at hvis I ved Siden af at misbillige den ødelæggende Maade, hvorpaa Ministeriet har styret Landet ved at foretage sine Fæstningsanlæg, ønske at gøre noget til Fremme af Landets økonomiske Bælfærd, er det nødvendigt at staffe Midlerne til Veje, og jeg skulde tro, at enhver forstandig Bælger vil finde, at dette er et meget forstandigt Ræsonnement. Hvis den Betragtning, jeg her har anstillet, i det hele er rigtig, at det er, om ikke just en absolut Bælfærdssag for Landet, saa i hvert Fald af stor Betydning, at vi saa hurtigt som muligt komme til at udrette noget nyttigt, saa siger jeg: Hvorfor vente til i Morgen, hvis vi kunne begynde i Dag? Dette er altsaa min almindelige Betragtning lige over for Spørgsmaalet om Statslaan. Jeg opfatter det, som det ærede Medlem sagde om Jærnbanelaan og Fæstningslaan — hvad der ogsaa er kommet frem fra andre ærede Medlemmer — kun som en Fiktion, der skal gælde indtil Valgene og over for Bælgerne. Naar saa den Tid er kommen, da Valgene ere overstaede, staa vi anderledes frit, saa kan det være, at vi gøre Ting, som vi maaske ikke ville gøre nu. Jeg foretrækker imidlertid, at man springer i det fremfor, at man kryber i det, og naar jeg erfænder noget for rigtigt, ønsker jeg at være med til at faa det frem. Da jeg nu anser det for rigtigt hurtigst muligt at arbejde paa,

at vort Land ogsaa i denne Retning gaar frem, ser jeg ikke, hvorfor vi skulle vente til næste Aar, hvis der overhovedet er nogen Mulighed for, at vi kunne begynde derpaa i Aar. Derimod har det ærede Medlem Ret i, at til den Form, hvori Regeringen hidtil har forelagt Spørgsmaalet om Statslaan, er jeg ikke med. Det ærede Medlem htrede, at jeg vistnok vilde have Planerne modificerede, og deri har det ærede Medlem Ret. Den sidste Plan fra Regeringens Side giver Regeringen fri Hænder til at optage Statslaan til Jærnbane-foretagender, som Ministeren selv giver Koncession paa uden Rigsdagens Medvirkning, og det kan jeg slet ikke have med at gøre. Det havde jeg Lejlighed til at fremhæve ved 2den Behandling. Og den Maade, hvorpaa Regeringen har foreslaet, at man skal forholde sig ved to andre Jærnbane- forslag, nemlig Rystbanen og Slagelse—Bærsløv Banen, at det hele Beløb fra Statskassens Side skal udredes ved Laan, er jeg heller ikke med til. Hvis jeg skulde tænke mig en Udvikling paa det nuværende finansielle Grundlag, vilde jeg antage, at man maatte komme til paa en eller anden Maade at dele. Jeg vil sige, for at basere mine Bemærkninger paa bestemte Tal, at der ligger for Øjeblikket Jærnbaneplaner her i Tinget, der omfatte Baner indtil en Længde af omtrent 100 Mil. Jeg tror ikke at tage fejl heri. Hvis vi nu gik ud fra, at disse Jærnbaner — gennemgaende kunde de vist bygges efter et lettere System end det nuværende — kunde bygges for omtrent et Par Hundrede tusinde Kroner pr. Mil, og vi saa gav et Statsbidrag som det, der har været anbefalet af Koncessionsudvalget, nemlig $\frac{2}{3}$ af Anlægssummen bortset fra Ekspropriationsudgifterne, saa kunne vi faa alle disse hundrede Mil Bane for en Bekostning fra Statskassens Side paa mellem 7 og 8 Mill. Kr. Hvis vi byggede denne Serie af hundrede Mil Bane i Løbet af 5, eller lad mig sige 4 Aar, vilde vi altsaa i disse 4 Aar for at faa disse hundrede Mil Bane komme til at udrede 8 Mill. Kr., og saa antyder jeg som noget rimeligt, at man f. Eks. kunde sige, at den ene Million udredes af Beholdningen, og for den anden Million om Aaret udstedes der Statsobligationer. Jeg vil ikke sige, at det absolut skulde gaa til paa denne Maade. Man kunde jo tale nærmere om, paa hvilken Maade disse Udgifter skulde udredes. Men jeg siger dette for at antyde, i hvilken Retning mine Tanker gaa, og for at have udtalt, at jeg for min Del ikke nærer Betænelighed ved i Almindelighed at optage en Forhandling om Jærnbanebygning